

GYÓGYÍTÁST SEGÍTŐ AMERIKAI MINILOVAK

Lassan másfél éve, hogy először tette be patáit miniló a Bethesda Gyermekkórház épületébe, és a kezdeti látványosság mára megszokott jelenséggé vált, hisz Ács Franciska hetente látogatja meg lovaival az intézmény kis betegeit. Annál is inkább, mivel a szakemberek eddigi tapasztalatai azt mutatják, a hazánkban úttörőnek számító kezdeményezésnek számos jó hatása van a gyermekek gyógyulása szempontjából.

„Nézzétek, milyen édes!” – kiáltott fel vidáman szülei társaságában egy kislány a Bethesda Gyermekkórház Ilka utcai épületének udvarán, mikor észrevette az oldalsó bejárat felé battyogó aprócska lovat. William, a négyéves amerikai miniló gazdája, Ács Franciska vezetésével a lift irányába tartott, mellyel az első emeletet vették célba: az intézmény neurológiai és rehabilitációs osztályának lakóihoz igyekeztek szokásos, heti látogatásuk alkalmával. A páros az ajtón belépve, magát jól kiismerve indult meg egy folyosóvégi kórterem felé, melynek ágya szélén egy hat év körüli kislány várakozott. Noha izgatott volt, türelmesen, csendben várta, hogy William odátérjen hozzá. A miniló hosszú percekig állt szinte mozdulatlanul, miközben fejét a

kislányhoz tartotta, aki mosolyogva bűjt hozzá, el nem eresztve őt.

AZONNAL ELBŪVÖLTÉK

Bő egy órával később, az épület mögötti játszótér egy padján ülve beszélgettünk Ács Franciskával, akinek lovak iránti szenvedélye gyermekkoráig vezethető vissza: a nyári szünetek nagy részét rendszerint Külső-Somogyban, édesapja sérsekszőlősi tanyaán töltötte, ahol kislányi félvéreket tenyésztettek. Tanulmányai, majd munkája előbb Pécshez, később Budapesthez kötötte, közben pedig jó pár évre távol került a lovaktól, ám a sors idővel visszaterelte hozzájuk. Egy olaszországi rendezvényen ejtette rábul a szabadidomítás módszere, illetve ekkoriban fedezte fel magának az amerikai miniló fajtát is. „Megtetszettek a póniknál

kecsesebb, arányosabb testfelépítésű minilovak, melyekről később megtudtam: közel 60 éve tenyésztik őket a tengerentúlon, ahol kiállításokon, játékos versenyeken és legfőképp terápiák során alkalmazzák a fajtát. A kórházak azon osztályait látogatják a minilovak, ahol súlyosan sérült, illetve hosszú rehabilitációs idejüket töltő gyermekek vannak. Szerettem volna kipróbálni ezt a módszert Magyarországon is” – magyarázta.

SZOROS KAPCSOLATBAN

Ács Franciska hosszú keresgélést követően végül az USA-ból vásárolt magának három minilovat, melyekkel Budapesthez közeli otthonában él. Úgy fogalmazott: a mindennapjai részét képezik a telek hátsó részében tartott állatok, melyek nevelését, etetését, tisztán tartását és szállítását is ő maga végzi. Noha a tenyésztés során az amerikai szakemberek nagy figyelmet fordítanak arra, hogy e lovak megfeleljenek a terápiás célokra, elengedhetetlen a többéves képzés, egyszersmind együttélés. Éppen ezért a közös munkát választási csikókkal kell kezdeni, és legalább két évig kell foglalkozni velük. „Mindazonáltal nem szabad elfelejteni: a ló alapvetően menekülő állat, így ha feszültté válik, mindenáron túl akarja élni az adott helyzetet. Azt mondhatom, sikerült elérnem, hogy a lovaim vezérkancaként tekintsenek rám, ezért, ha valamelyiküket leválasztom a többiről, illetve kiemelem a megszokott környezetéből, akkor is mindig biztonságban, nyugalomban érezheti magát mellettem” – folytatta a lovak gazdája. Elmondása szerint igyekszik otthon minél ingergazdagabb közeget teremteni, s az állatokat gyakran viszi be a lakásba, illetve rendszeresen lépcsőzteti is őket, ezáltal imitálva a látogatások helyszínét jellemző közeget. Ha az adott miniló a szélsőséges helyzetek közepette is megőrzi higgadtságát, akkor bármilyen környezetben bevethetővé válik. Ács Franciska ennek kapcsán arról is beszélt, hogy a „hagyományos” és a shetlandi pónik alkalmatlanok lennének erre a munkára, különösképp a magyarországi példányok. Tapasztalatai szerint ugyanis ezek többsége – valószínűleg a beltenyésztés következtében – idegrendszerileg instabil és túlérzékeny, szemben a higgadt vérmérsékletű amerikai minilovakkal. Mint mondta, kezdetben különböző

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

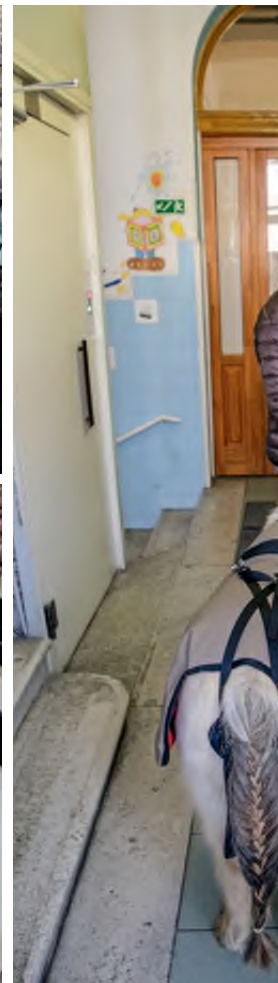

szociális intézményekben fordult meg a lovaival, majd ezt követően került a látóterébe a Bethesda Gyermekkórház. „Három évvel ezelőtt a kisebbik lányom egy súlyos fertőzés következtében bekerült az intézménybe. Olyannyira elégedett voltam a kórház szakembereinek hozzáállásával, a körülményekkel, hogy mindenképp szerettem volna elhozni ide a minilovaimat is” – beszélt az akkori elhatározásának okáról.

TÚLMUTAT AZ ÉLMÉNYEN

Olvasóink számára feltűnhet, hogy cikkünkben igyekszünk mellőzni a „terápia” szót, aminek oka, hogy a minilovas látogatás olyannyira újnak számít hazánkban, hogy nem vonatkozik rá effajta szabályozás, így egyelőre állatasszisztált tevékenységnek, illetve látogatói programnak nevezhető. Ács Franciska egyfajta úttörőként szeretne e téren változást elérni. Az első s legfontosabb lépés ennek érdekében az volt, amikor sikerült elérnie, hogy heti rendszerességgel fogadják őt a Bethesda Gyermekkórházban, melynek vezetőségéhez körülbelül másfél éve egy, az intézményben szociális munkásként dolgozó ismerősén keresztül jutott el. Eleinte „csupán” élményt szerettek volna adni a gyermekeknek, ám idővel feltűnt, hogy a látogatásoknak terápiás hatása is van; a betegek jó része idővel hamarabb, bátrabban nyúlt az állat felé. „A lovaim érzik, ha szeretettel, bizalommal közeledem a gyerekekhez, s mivel maguk is testjelekkel kommunikálnak, jól tudják, hogy az adott helyzetben kihez kell odamenniük, illetve hogyan kell viszonyulniuk hozzá. Mivel ménesállatokról van szó, könnyen létrejön a kapcsolat; különös, erős energiaáramlás alakul ki a ló és a gyermek között” – magyarázta. Mint mondta, a kezdeti időkben a látogatások igen komoly lelki erőpróbának bizonyultak számára, idővel azonban megtanult csak a pillanatra fókuszálni, így most már sokkal inkább feltöltik őt ezek az alkalmak.

Ács Franciska egy héten összesen hatszor indul útnak lovaival, s mivel a látogatások az állatokból is sokat vesznek ki, váltásban mozdtítja őket. A Bethesda Gyermekkórházba heti három alkalommal járnak: a neurológiai és rehabilitációs osztályon kívül mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve autista gyermekeket is látogatnak. A

tapasztalatok azt mutatják, a lovak számára az a legjobb, ha felnőttek nem simogatják őket, ugyanis minden egyes környezeti inger fárasztja őket. „Mióta így érzékenyíttem a lovakat, azt vettem észre, hogy pillanatok alatt rá tudnak hangolódni az adott gyermekre. Ez az autisták esetében különösen szembetűnő, a rájuk gyakorolt pozitív hatás több napig is kitart” – magyarázta. A minilovak tulajdonosa ugyanakkor azt is elmondta, jó lenne, ha a jelenleginél több gyermekhez juthatna el, szavai szerint egyfajta minilovas mediátorként. Újabb lovakkal kiegészülve, más lovas, illetve egészségügyben dolgozó szakemberekből csapatot alkotva szerinte új szintre lehetne emelni a kezdeményezést.

ÍGY LÁTJA A SZAKEMBER

Miután William és tulajdonosa a minilószállításra átalakított autójukkal kigurultak az intézmény parkolójából, csakhamar is-

mét a kórház falain belül találtam magam, ahol dr. Hegyi Mártával, a Bethesda Gyermekgyógyintézet gyermekneurológus főorvosával találkoztam, s beszélgettem a lovas látogatások jótékony hatásairól. „Ezeknek az alkalmaknak kétféle előnyük van a gyógyulás szempontjából: egyfelől olyan élményeket szereznek általa a gyerekek, melyek több napig is meghatározhatják a közérzetüket, nem mellesleg pedig a szülőket is felderíti” – magyarázta a szakember. Szavai szerint e hatások a rövid távon bent fekvők gyógyulása szempontjából is kulcsfontosságúak.

A tapasztalatok ugyanakkor azt is mutatják, hogy a minilovak az elhúzódó betegségekben szenvedő gyermekek esetében is legalább ennyire fontos szerepet töltenek be, sőt. Ha több hónapon keresztül, hetente legalább egyszer látogatja meg a ló ugyanazt a gyermeket, akkor egyfajta terápiás jellegű érvényesül. „Nagyon súlyosan sérült fekvőbetegeknél – akár kómában lévő gyermekeknél – az alapvető életfunkciókra van hatással a látogatás. A kapcsolattartó csator-

nát irányukba ugyanis az olyan elemi érzékelések jelentik, mint például az érintés, az illatok, a hangok, illetve a hőmérséklet változása. A miniló közelében egyes gyermekek nyugtalansága megszűnik, mások pedig a teljes mozdulatlanágból válnak aktívabbá; az előnyös hatásokat a pulzusuk és vérnyomásuk változása is mutatja” – hangsúlyozta dr. Hegyi Márta. Mint mondta, egy más fajta idegrendszeri sérülés az autizmus, melyben érintettek esetében a szocializációs, illetve kapcsolatteremtő képesség zavaráról

beszélhetünk. Az ilyen gyermekek könnyebben „kapcsolódnak össze” a lóval, mint más állatokkal, illetve terapeutákkal. Ennek hátterében az állhat, hogy az autisták fókuszált figyelme kevésbé működik, s inkább a jelenlétet tartják fontosnak, így azt érzékelik kellemesnek vagy szorongatósnak. „Mivel a miniló fókuszált figyelme is hiányzik, ezért a közelsége kellemes élményt jelent az egyébként zaklatott, a környezetet figyelmen kívül hagyó autista gyermeknek: bátrabban kezdeményezi az állat megérintését, illetve a ló is nyugodtan fogadja a közeledését. Mondhatni érzik egymás rezdüléseit” – tette hozzá a főorvos.

Mindemellett érdemes tudni: a minilovás látogatások az idősek körében is nagy fontossággal bírnak, ám esetükben leginkább az élményszerző hatásról beszélhetünk. Éppen ezért Ács Franciska lovaival több alkalommal járt már nyugdíjasotthonokban is, ahol csoportos, illetve egyéni látogatások alkalmával foglalkoznak idősekkel.

Szőcs Attila

MEGHÍVÓ

2020.04.04.

AKTUÁLIS KÉRDÉSEK A LÓTARTÁSBAN

ismeretterjesztő előadások lóbartóknak

IDŐPONT

2020. április 04. (szombat)
08.30. - 18.00

HELYSZÍN

1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Ludovika Főépület, II. előadó

SZERVEZŐ

Marton Zsófia (FitoCavallo®)
E-mail: fitocavallo@gmail.com

KIKNEK SZÓL?

Lóbartók, lovarda-tulajdonosok, lovasok,
lovas edzők, lókiképzők, lótenyésztők,
trénerek, takarmányozási tanácsadók.

PROGRAM

Dr. János Ildikó ●

Okos féreghajtás;
Fogászati alapok lóbartóknak;
Istálló- és versenyhygiéna

Dr. Kutasi Orsolya ●

Takarmányfélésegek etetésének helyes módja;
Takarmányozási eredetű betegségek és megelőzésük

Dr. Cserhalmi Dániel ●

Mérgező növények a takarmányban és a lovak körül

Marton Zsófia ●

Gyulladás és fájdalom kiegészítő kezelése gyógynövényekkel;
Gyógynövényekkel kapcsolatos gyakori tévhitek, veszélyek

Deminger Kornélia ●

Lovak testfelépítésének kihatása a mozgásra, használatra
és egészségre (biomechanika);
A nyeregillesztés alapjai

RÉSZLETES PROGRAM, JEGYVÁSÁRLÁS:

www.fitocavallo.com/fitocavallo-rendezyeny-2020-tavasz